

Vedení kroužku. Jak na to, pojďme společně krok za krokem. Část 17.

Příprava soutěže Zlatá srnčí trofej

O soutěži Zlatá srnčí trofej již toho bylo napsáno mnoho při 55. výročí jejího trvání v loňském roce. Seznámíme vás s postupnými kroky v organizaci ZST ověřené mnoha léty zkušeností.

1. Praktická část POZNÁVACÍ STEZKA

- a) Záleží na **prostředí, na místě**, ve kterém stezku budeme připravovat. Nejvhodnější je přírodní terén, část lesa, louky i parku. Pokoušíme se nachystat přirozené prostředí, ve kterém děti budou poznávat vše, co v lese nebo na louce mohou najít, vidět nebo potkat. Podle možností je nejideálnější **délka stezky 1 500 – 3 000 m**.
- b) Místo kde stezku povedeme si týden nebo pár dní předem **projdeme**, abychom se seznámili, co se na trase nachází, zda jsou zde lesní stavby, pobytové stopy, jaká je flora i náročnost terénu. Vše si zapisujeme do předem připravené tabulky, a to bude základ naší osnovy exponátů.
- c) Připravíme si **shozy**, pokud možno zvíře, které v regionu máme (i špičáky, vařečkáře), dále jejich **stopy**, pokud je nenajdeme na ochozu či v blátě, tak je sami vytvarujeme, vytvoříme. Připravíme si **trofeje, čelisti, peří dravců** a běžných ptáků, které dáme do průhledných desek, sáčků se šňůrkou na pověšení, nachystáme si **vycpaniny ptáků, savců, balabány**, připravíme např. **trhaniště** bažanta obecného, soví **vývržky, trus** v průhledném pytlíku srnčí, zaječí, kuní nebo jelení, podle místa zvíře, která se zde nachází, **trojnožku s feromonem** na odchyt lýkožrouta smrkového a lesklého, která v lesních porostech bývá, pokud nenajdeme, tak vytvoříme **hraby, hrabánky srnce obecného**, najdeme nebo vytvoříme **malovánky/otěrky a kaliště prasete divokého**, připravíme **stanovištní zálomek, pachový a optický ohradník, berličku pro dravce**, najdeme **srnčí krmelec + slanisko, zaječí krmelec/jesle – objemové krmivo, doupný strom**, můžeme najít i holinu/paseku/mýtinu, najdeme **žebříkový posed, posed, kazatelnu**, pokud budeme i u vody, tak **kachní budky, ohoz srnce obecného, můžeme použít na poznávání kůže lišky, prasete, srnce, jelena, tchoře, kuny, lasičky, jezevce**, u vody bychom mohli najít **bobří hráze, spárky srnčí, jelení, mufloní, daňčí, vábničky** vždy v zavřeném sáčku, **broková, kulová nábojnice, asfaltový holub**, pokud budeme mít pod kontrolou blízkost stezky, **tak zbraně kulové, brokové, lancasterku, čepička na poštolku, vábítka na dravce, klobouk s loveckým úlomkem, klektáky, páráky**, prostě vše co v přírodě běžně vidíme a co k myslivosti používáme.
Kynologie. Vzhledem k tomu, že soutěžících bývá více, tak psi na poznávací stezce nebývají, můžeme nahradit obrázkem a činnost, kterou dělá a označit plemeno, kynologickou ukázkou doporučujeme k odpolednímu programu, než se soutěž dopočítá.
Zastoupení flory: dub letní, zimní, topol osika, trnovník akát, javor mleč, brslen evropský, netýkavka malokvětá, sítina rozkladitá, ostružiník maliník, kontryhel lékařský, obecný, jahodník lesní, habr obecný, jeřáb ptačí, javor klen, dub červený, buk lesní, jedle bělokorá, lípa srdčitá, borovice lesní, hloh obecný, růže šípková, bříza bělokorá, olše lepkavá, jírovec maďal, pšenice.
- d) **Vytvoříme si tabulku s** plnými názvy a pojmy tak, abychom k ní přiřadili výše bodů. Vyžadujeme plný název – jedle bělokorá, srnec obecný.
- e) V ranních brzkých hodinách připravíme poznávací stezku, **označujeme trasu žlutými či oranžovými** fáborky, ale označení bylin a stromů bude vždy zarámováno červenou barvou. **Červeným krepovým papírem** uděláme ohrádku kolem kytek, kmen stromu obtočíme,

výrazně bude rozlišeno, co mají soutěžící hledat, nebude to pobytová stopa na stromě, ale strom samotný, protože má červené označení.

f) Hodnocení poznávací stezky. Praktická část soutěže je hlavním kritériem při rovnosti bodů v teoretické části, v testech. Hodnotíme bodem navíc další vědomost navíc, např.

srnčí krmelec + slanisko – bez asanace	3
berlička pro dravce	2
stanovištní zálopek	2
úspěšně vyvedené hnízdo bažant obecný	4
trháníště bažant obecný	3
shoz jelen evropský dvanáctérák	4
zaječí krmelec/jesle – objemové krmivo	2 + 1
smrk ztepilý	2

- g) Je vhodné mít tiskárnu, kde výsledkovou tabulku rozmnožíme, aby mohli rozhodčí začít vyhodnocovat do předem natištěných tabulek s linkami a čísly.
- h) Číslo by měla být zavakuovaná nebo na dřevě, aby vydržela případný déšť.
- i) Připravit si dopředu i případné úkoly např. „hledej v okruhu 10 m, urči činnost psa“.
- j) Na trase by měly být kontroly, pokud ji máte v lesním prostředí, nejen pro spravedlivý průběh, ale i pro bezpečnost dětí.
- k) Soutěžící vypouští a přijímá jedna osoba, má poznačen, popřípadě i výchozí čas, aby měla přehled kolik času účastník stráví na trase, který se ale do výsledků nezapočítává, někdo přijde za hodinu, jiný za tři hodiny, děti vypouštíme cca po 1 min. Na trasu by měla jít jako první kategorie B 6. – 9. třída, aby soutěžící měli nepošlapaný nebo často znehodnocený některý exponát, i když neúmyslným zacházením.
- l) Máme připravené desky s klipsou na vpisovací tabulku, náhradní psací potřeby, doporučujeme dětem, aby měly minimálně 2. Baňohy a jiné pomůcky si sebou na trasu neberou. Žádný dospělý a vedoucí je po trase nedoprovází.
- m) V případě účasti dětí MŠ, 1. – 2. třída, kteří ještě nespádají do kategorie A 3. – 5. třída, tak doporučujeme doprovod s dospělým, kterého nezná, ten může chodit se dvěma dětma, každé mu pošeptá, co vidí a pozná, on sám запиše, pokud už umí psát tak jen zkontroluje, zda píše k danému číslu. Vždy je hodně přítomných návštěvníků, kteří jsou ochotni děti doprovázet a nenapovídat.

Pokyny všem účastníkům na nástupu při zahájení

Autor poznávací stezky všem vysvětlí: barvu značení trasy, barvu značení flory, vždy u exponátu bude jeden soutěžící, druhý, pokud jej dojde, počká nebo přejde k dalšímu číslu a vrátí se k němu. Pokud neví, nepozná, doporučujeme řádek proškrtnout, aby sám měl jistotu, že byl u všech čísel. Upozornění na číslování a odpovědi vždy patří k danému číslu. Čas strávený na stezce se do výsledků nezapočítává.

2. Praktická část POZNÁVACÍ STEZKA, druhá varianta

Může se stát, že nemáte v blízkosti lesní prostředí, jen park nebo arboretum. Můžete si stezku rozložit na tzv. **VNITŘNÍ a VNĚJŠÍ stezku.**

- a) **Vnitřní stezka** je blízkém okruhu, u plotu, na hřišti, podél zdi kousek od osoby, která vypouští soutěžící. Ta vidí na všechny exponáty, zde mohou být zbraně, vycpaniny,

dražší pomůcky, kůže atd. Víc jak 50 by jich nemělo být. Vytvoříme novou vyplňovací tabulku na vnitřní stezku. Zde může být varianta z výběrů odpovědí a) b) c), protože zde bývají již těžší a náročnější exponáty.

b) **Vnější stezka** pak obsahuje na menší vzdálené trase především botaniku, pobytové stopy, shozy, viz první varianta. Vyplňovací tabulka na vnější stezku je zvlášť.

Pokyny jsou stejné jako v první variantě, jen kdo vypouští, musí mít vytištěná jména ve všech kategoriích. Takže **B** jde na vnější stezku, **A** jde na vnitřní stezku a **O** píše testy.

Když se **B** vrací, odchází s novým listem na vnitřní stezku, **A** na vnější stezku, pak na testy. Tam se to začne mísit, proto osoba, která vypouští si barevně rozliší absolvování jednotlivých disciplín u každého soutěžícího. Testy už mohou psát A i B po absolvování venkovní části soutěže, hned jak dojdou ze stezky.

Vyplněné tabulky předávají vypouštěcí osobě a dostávají novou.

Na stezce účastníci nemají sebou žádné mobily a podobná zařízení.

3. Praktická část POZNÁVACÍ STEZKA, třetí varianta

Při **velmi špatném počasí** poznávací stezka v terénu se rušit nebude, děti jsou poučené, že mají mít s sebou oblečení do deště, holínky, pláštěnky. Ale na stezce jsou exponáty, kterým déšť nevadí stejně jako v přírodě: celá flóra, stopy, shozy, lebky, čelisti, pobytové stopy, lesní stavby, vše, co v přírodě je nastálo.

Vnitřní stezka: v místě, kde soutěžící píšou testy-budova, myslivna, škola, hala, využijeme volné prostory chodeb, místností a tam připravíme vnitřní stezku z vycpanin, střeleckých exponátů, kůží, peří atd. viz první varianta.

Pravidla hodnocení praktické části platí pro všechny tři možné varianty.

Po ukončení všech částí soutěže, je vhodné všechny exponáty dětem předvést a pojmenovat je správnými názvy, aby měly zpětnou vazbu. Doporučujeme při této ukázce účast rodičů, ostatních vedoucích, hostů i veřejnost, kteří přišli se ZST zúčastnit jako diváci.

Určitě **nedoporučujeme** provádět praktickou část formou stanovišť a zkoušením jednotlivých dětí u stolečku. Děti by měly zažít pobyt v lese, na louce, u vody tak, jak je vše v reálném prostředí. Je to náročnější na čas, na přípravu, ale výsledky a zážitky, které soutěžící prožijí, si nesou dál do života a dalších soutěží včetně účastí na Národním kole ZST, které se v roce 2026 koná Bzenci v Jihomoravském kraji.